

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av tilbud. Feil i/uklart konkurransegrunnlag.

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av totalentreprise for rehabilitering av to boliger med totalt fem leiligheter i Smørvika. Klager anførte prinsipalt at innklagede hadde brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise klagers tilbud fra konkurransen som følge av vesentlig avvik, og subsidiært at konkurransen måtte avlyses som følge av feil og uklarheter i konkurransegrunnlaget. Klagenemnda kom til at innklagede hadde brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise klagers tilbud fra konkurransen, ettersom det ikke forelå et vesentlig avvik. Klagers øvrige anførsler ble ikke behandlet.

Klagenemndas avgjørelse 9. september 2026 i sak 2026/1184

Klager: Alliera AS

Innklaget: Østre Toten kommune

Klagenemndas

medlemmer: Tarjei Bekkedal, Alf Amund Gulsvik og Elisabeth Wiik

Bakgrunn:

- (1) Gjøvik kommune kunngjorde på vegne av Østre Toten kommune (heretter *innklagede*) den 22. april 2026 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av totalentreprisekontrakt for rehabilitering av to boliger med totalt fem leiligheter i Smørvika. Anskaffelsens verdi var estimert til 3 760 000 kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 8. mai 2026.
- (2) Det fulgte av konkurransegrunnlaget at totalentreprisen omfattet «[e]tterisolering av yttervegger (50 mm), «[m]ontering av ny vindsperre og kledning», «[u]tskiftning av vinduer og ytter-/boddører», «[e]tterisolering av kaldtloft», «[n]y takteking», og «[n]ye plattinger». De alminnelige kontraktsbestemmelsene som skulle legges til grunn for anskaffelsen var «Norsk Standard NS 8407:2011 "Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser" [...] med endringer som beskrevet i pkt. B.2.»
- (3) Tildelingen av kontrakt ville skje på bakgrunn av hvilket tilbud som hadde det beste forholdet mellom pris og kvalitet. Tildelingskriteriene var «Totalpris» vektet 90 prosent, og «Fremdriftsplan» vektet 10 prosent. «Totalpris» skulle dokumenteres med «tilbudsbrev» og «[u]tfylt skjema vedlegg Mengde og kostnadskalkyle».
- (4) Vedleggene som fulgte med konkurransegrunnlaget var blant annet dokumentet «Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2», og to Excel-skjema med titlene «Smørvika 2-mannsbolig» og «Smørvika 3-mannsbolig». I tillegg var det vedlagt dokument som viste tegninger over byggene med tittelen «Tegninger Smørvika 1-9». Ingen av vedleggene hadde tittelen «Mengde- og kostnadskalkyle».
- (5) Vedlegget «Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2» inneholdt ulike kapitler med arbeider. I hvert av kapitlene var det angitt kolonner som inneholdt «Postnr», «Beskrivelse», «Enhet», «Antall», «Enhetspris» og «Sum». I tillegg kunne det fylles inn

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

sum for hvert kapittel både inkludert og ekskludert merverdiavgift. Også Excel-skjemaene «Smørvika 2-mannsbolig» og «Smørvika 3-mannsbolig» inneholdt disse punktene, men i stedet for «Antall» var det benyttet «Mengde», og det var inntatt kolonner med «Bygningsdel», «Underkapittel» og «Postsum». «Mengde» var allerede fylt ut. Underkapitlene og postnr. i Excel-skjemaene var ikke de samme som kapitlene og postnr. som fremgikk av «Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2». Eksempelvis var strukturen i Excel-skjema for tomannsboligen lagt opp slik for vinduer:

«23 Yttervegger 23.1 1. Riving 23.01.002 Riving av vinduer i yttervegg komplett stk 24 0,00

[...]

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.003 Vindu, trevegg toppsving 10x10 stk 5 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.006 Vindu, trevegg toppsving 14x14 stk 2 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.007 Vindu, trevegg toppsving 12x12 stk 1 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.009 Vindu, trevegg 16x10 stk 1 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.010 Vindu, trevegg 16x14 stk 1 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.011 Vindu, trevegg fastkarm 21x14 stk 2 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.012 Vindu, trevegg toppsving 6x6 stk 5 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.014 Vindu, trevegg fastkarm 7x14 stk 5 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.015 Vindu, trevegg toppsving 8x8 stk 1 0,00

23 Yttervegger 23.2 2. Vinduer 23.02.017 Vindu, trevegg toppsving 9x9 stk 1 0,00»

- (6) For skjemaet «Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2» var strukturen eksempelvis lagt opp slik for postene som var aktuelle for vinduer:

«Kapittel 5 – Vinduer og dører»

<i>Postnr</i>	<i>Beskrivelse</i>	<i>Enhet</i>	<i>Antall</i>	<i>Enhetspris</i>	<i>Sum</i>
<i>5.01</i>	<i>Levering og montering av vinduer (U-verdi ≤ 0,8) stk</i>	<i>Stk</i>			
<i>5.04</i>	<i>Montering av beslag, utforinger og listverk</i>	<i>Sum</i>			

5.05	Tetting og justering av vinduer og dører	Sum			
------	--	-----	--	--	--

(7) «Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2» hadde samme struktur for kapittel 3 «Demontering og remontering» og kapittel 4 «Yttervegger». I kapittel 3 var det beskrevet for blant annet postnr. 3.02 at denne gjaldt «Demontering av vinduer og dører» og med enhet «stk». For postnr. 3.04 var det beskrevet at denne gjaldt «Håndtering og bortkjøring av rivematerialer til godkjent mottak», også med enhet «stk». For kapittel 4 var det for postnr. 4.04 beskrevet at denne gjaldt «Tilpasninger ved overganger mot vinduer, dører og hjørner» med enhet «sum», og for postnr. 4.05 var det beskrevet at denne gjaldt «Fuging og tetting av overganger», også med enhet «sum».

(8) Det var oppgitt følgende om evalueringen av priskriteriet:

«Pris:

- Tilbudspris korrigert for ev. regnefeil.
- Oppdragsgivers vurdering av prisvirkning av ev. forbehold og avvik som ikke er av en karakter som gjør at tilbudet blir avvist. Vurderingen vil bli basert på en "worst-case" betraktning.
- Oppdragsgiver vil gjennomføre en vurdering av omfang som vil danne grunnlaget for priskonsekvensen av tilbudte enhetspriser/kapittelpriser i vedlegg.
- Laveste tilbyder i pris vil bli gitt 10 poeng. Øvrige tilbydere gis poeng ut fra avstand til den laveste ut fra følgende formel, hvor 'Pe' er den prisen som evalueres og 'Pb' er prisen på laveste tilbud:
 - $10 - \frac{10 \times (Pe - Pb)}{Pb} = \text{poengscore}$
- På pris vil det ikke bli gitt negative poengscore, dvs den tilbyder som har lavest pris > 2x laveste vil få 0»

(9) Det fulgte av konkurransegrunnlaget punkt 4.2.1 at «[a]lle avvik og forbehold skal fremgå samlet i tilbuds brevet iht. konkurransebeskrivelsens pkt 4.1.1.»

(10) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede seks tilbud, herunder fra Alliera AS (heretter klager), Byggservice Innlandet AS, Varden Bygg AS, Rønningen Byggetjenester AS, PROU BYGG AS og Landheim Bygg AS.

(11) I tilbuds brevet, hadde klager lagt ved pris på kapitler som samsvarte med inndelingen i Excel-skjema, og i tillegg lagt ved total tilbudssum. Vedlegget «Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2» var delvis utfylt. Det var blant annet tatt inn noe informasjon om mengder og sum for kapittel 2 som gjaldt rigg og drift, og det var oppgitt timepriser for personell. Det var likevel ikke fylt ut noe under «Enhetspriser» etter strukturen i vedleggene, og det var heller ikke angitt enhetspriser i tilbuds brevet.

- (12) Klager og PROU BYGG AS sine tilbud ble avvist fra konkurransen 13. mai 2026. Innklagede begrunnet blant annet avvisningen av klager med at:

«I tilbudet fra Alliera AS mangler enhetspriser og mengder i store deler av prisskjemaet. Flere poster er angitt som «inkludert i andre kapitler», uten tilstrekkelig spesifisering. Dette innebærer at det ikke fremgår hvordan totalprisen er bygget opp på postnivå, og hvilke priser som knytter seg til de enkelte ytelsene. Forholdet er også omtalt i tilbyders tilbudsbrev, hvor det fremgår at prisene bevisst ikke er splittet i henhold til prisskjemaets struktur. Oppdragsgiver legger derfor til grunn at dette ikke er en utilsiktet feil eller uklarhet, men et avvik fra konkurransegrunnlaget.

Manglende utfylling av enhetspriser og mengder medfører at tilbudet ikke er tilstrekkelig etterprøvbart eller sammenlignbart med øvrige tilbud. Avviket gjelder et sentralt element i konkurransen, ettersom pris er et hovedtildelingskriterium, og kan ikke avklares eller rettes uten at tilbudet i realiteten endres. På denne bakgrunn anses avviket som vesentlig, og oppdragsgiver har dermed plikt til å avvise tilbudet, jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 24-8 første ledd bokstav b, sett i sammenheng med de grunnleggende prinsippene i lov om offentlige anskaffelser § 4.»

- (13) Den 19. mai 2026 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Varden Bygg AS (heretter *valgte leverandør*).
- (14) Klager klaget på avvisningen, og sendte supplerende klager. Klagene ble ikke tatt til følge, og innklagede opprettholdt avvisningsbeslutningen av 13. mai 2026.
- (15) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 16. juni 2026. Klagebehandling startet 30. juni 2026, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum.
- (16) Innklagede har bekreftet at kontraktsinngåelse avventes til klagenemnda har behandlet klagen, og saken er derfor gitt prioritert behandling.
- (17) Nemndsmøte i saken ble avholdt 31. august 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (18) Innklagede kunne ikke avvise klagers tilbud fra konkurransen. Tilbudet inneholder ikke vesentlige avvik. Klager innga i sitt tilbud en totalpris, og bekreftet også totalprisen i tilbudsbrevet, som var en del av vurderingsgrunnlaget for «*Totalpris*». Denne totalprisen var sammenlignbar med de øvrige leverandørenes totalpriser. Dokumentasjonskravet sa ingenting om at alle poster måtte fylles ut med mengde og enhetspris på postnivå, eller at en bestemt postvis prisstruktur var nødvendig for evalueringen. Det var ikke en konkurranse på enhets- eller kapitelnivå, og leverandørene kan dermed ikke avvises med en begrunnelse om at tilbudene ikke var sammenlignbare. Det var sagt om evalueringen av kriteriet at det vil gjennomføres en vurdering av omfang som vil danne grunnlaget for priskonsekvensen av tilbudte enhetspriser/kapittelpriiser. Dette endrer ikke på at det var totalprisen som var gjenstand for evaluering.

- (19) Grunnen til at prisene ikke kunne splittes opp i enhets- og kapittelpriser var at det var avvik mellom mengdeskjema og Excel-skjema. Klagers kapittelpriser samsvarte med inndelingen i Excel-skjema i henhold til innklagedes egen inndeling. Klager presiserte at poster var inkludert i kapitler og dermed bekreftet at totalprisen er komplett, uten forbehold eller annet. Det mengdeskjemaet som ble henvist til ved «*Totalpris*» var uansett feil ettersom dette vedlegget ikke eksisterer.
- (20) Det var mulig for innklagede å lovlig avklare forholdet. At innklagede ikke valgte å bruke dialogmuligheten fordi tilbudet kunne blitt forbedret, kan ikke være av betydning ettersom totalprisen ville vært uendret.
- (21) Subsidiært må konkurransen avlyses som følge av feil og uklarheter i konkurransegrunnlaget og tilhørende vedlegg. Det foreligger avlysningsplikt når det foreligger vesentlige feil. Dersom det konkluderes med at enhets- og kapittelpriser var sentralt for evalueringen, innebærer variasjonen i tilbud fra de ulike leverandørene at dokumentasjonskravet og prisunderlagene har vært uklar. Det vises til at Innlandet Byggservice AS har levert det samme prisskjemaet som klager, og at Varden AS og Landheim Bygg AS har levert egne versjoner av prisskjemaet. Sistnevnte har benyttet post- og kapitteinndelingen fra Excel-skjemaet. Feilen er vesentlig ettersom totalpris er vektet med 90 prosent.
- (22) Det bes om at klagenemnda tar stilling til om vilkårene for erstatning for positiv kontraktsinteresse er oppfylt. Det vises til at klager ville blitt tildelt kontrakten dersom innklagede ikke urettmessig hadde avvist klager. Klager hadde lavest totalpris.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (23) Klagers tilbud inneholdt et vesentlig avvik, og det var derfor riktig å avvise tilbudet. Innklagede har ikke brutt anskaffelsesregelverket. Det fremgikk av tildelingskriteriet at «*Totalpris*» skulle dokumenteres gjennom tilbudsbrev og utfylt mengde- og kostnadskalkyle. Dokumentasjonskravet var nødvendig for å kontrollere, sammenligne og etterprøve tilbudene, og for senere kontraktsoppfølging og håndtering av eventuelle endringer. Klager manglet enhetspriser og mengder i store deler av mengde- og kostnadskalkylen, hvor flere poster i stedet var opplyst å være inkludert i andre kapitler uten nærmere spesifisering. Det kunne derfor ikke kontrolleres hvordan totalprisen var bygget på postnivå, hvilke priser som knyttet seg til de enkelte ytelsene, eller om tilbudet var priset på samme grunnlag som de øvrige tilbudene. Klager opplyste i tillegg at prisene bevisst ikke var splittet i samsvar med strukturen i mengde- og kostnadskalkylen, slik at forholdet fremstår som et bevisst avvik.
- (24) Det var ikke mulig å lovlig avklare forholdet ettersom den manglende opplysningen ikke kunne utledes av tilbudet slik det forelå ved tilbudsfristens utløp. En etterfølgende angivelse av enhetspriser, mengder eller nærmere spesifisering av poster ville innebære at leverandøren får tilføye nye og sentrale opplysninger om pris. En slik fremgangsmåte vil være uforenelig med prinsippene om likebehandling, forutberegnelighet, forholdsmessighet og etterprøvbarehet. Avviket ble som følge av dette, og den manglende innleverte dokumentasjonen, vurdert som vesentlig og avvist etter anskaffelsesforskriften § 24-8 (1) bokstav b.
- (25) Det foreligger heller ikke grunnlag for å avlyse konkurransen som følge av feil og uklarheter i konkurransegrunnlaget. Konkurransgrunnlaget stilte tydelig krav om at pris skulle dokumenteres gjennom tilbudsbrev og utfylt mengde- og kostnadskalkyle. Dette

gav tilstrekkelig informasjon til leverandørene om hvordan pristilbudet skulle inngis og dokumenteres. Klager kunne bedt om avklaring før tilbudsfrist dersom de opplevde usikkerhet knyttet til prisunderlaget eller strukturen i mengde- og kostnadskalkylen. Dersom en leverandør velger å prise sitt tilbud på en annen måte enn den strukturen konkurransegrunnlaget forutsatte, kan ikke dette i seg selv medføre at konkurransegrunnlaget er uklart eller at konkurransen må avlyses. Det foreligger heller ikke grunn til å avlyse konkurransen som følge av uklarheter i prisevalueringen, ettersom evalueringen skulle bygge på tilbudt totalpris med forutsetning om at tilbudet var inngitt på en måte som gjorde det mulig å kontrollere og etterprøve prisens innhold. Klagers mangelfulle utfylte mengde- og kostnadskalkyle innebar at det ikke var et tilstrekkelig grunnlag for å ta tilbudet med i evalueringen.

- (26) Avvisningen av Varden Bygg AS kan ikke sammenlignes med klagers situasjon. Varden Bygg AS hadde levert et tilbudsbrief uten signatur, men ettersom innlevering av tilbud forutsatte elektronisk signering, ble tilbudet ansett som bindende. Klagers tilbud hadde derimot et mangelfullt innhold som fikk direkte betydning på muligheten til kontroll, etterprøving og sammenligning av tilbudene. Forholdene i tilbudene ble vurdert konkret og etter samme metodiske utgangspunkt, slik at mangelens karakter og betydning ble avgjørende for utfallet.
- (27) Det er ikke grunnlag for klagenemnda til å ta stilling til om vilkårene for erstatning for positiv kontraktsinteresse er oppfylt. Det er opplyst at klagers underleverandør er gått konkurs. Denne underleverandøren ble benyttet av klager for å oppfylle kvalifikasjonskrav knyttet til lærlinger og til byggeledelse og tømmerressurser. Det kan dermed ikke uten videre legges til grunn at kvalifikasjonsgrunnlaget ville vært oppfylt og at kontrakten ville blitt gjennomført på samme premisser. I alle tilfeller svekker dette klagers anførsel om at de ville fått kontrakten dersom tilbudet ikke var blitt avvist.

Klagenemndas vurdering:

- (28) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder anskaffelse av totalentreprisekontrakt for rehabilitering av to boliger med totalt fem leiligheter i Smørvika som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til kroner 3 760 000 ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

Avvisning av tilbud

- (29) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har brutt regelverket ved å avvise klagers tilbud fra konkurransen.
- (30) Innklagede opplyser at de har avvist klagers tilbud på bakgrunn av at tilbudet inneholder et vesentlig avvik. Hjemmelen som ble brukt var forskriften § 24-8 (1) bokstav b. Ettersom dette er en del II anskaffelse etter forskriften, er det § 9-6 (1) som er riktig hjemmel for vurderingen. Både forskriften § 24-8 (1) og § 9-6 (1) omhandler avvisningsplikt ved vesentlige avvik. At innklagede i utgangspunktet har benyttet feil avvisningshjemmel er uten betydning for denne vurderingen.
- (31) Det følger av forskriften § 9-6 (1) bokstav b at oppdragsgiver «skal» avvise et tilbud som inneholder «vesentlige avvik» fra anskaffelsesdokumentene.

- (32) I utgangspunktet vil avvik foreligge der oppdragsgiver, ved å akseptere tilbudet, ikke kan kreve oppfyllelse i henhold til konkurransegrunnlaget, jf. blant annet LB-2019-85112. Hvorvidt et tilbud inneholder avvik, beror på en tolkning av tilbudet i lys av konkurransegrunnlaget. Utgangspunktet for tolkningen av konkurransegrunnlaget, er hvordan anskaffelsesdokumentene vil bli forstått av en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder, jf. HR-2025-1098-A, avsnitt 46. Tilbud skal tolkes objektivt i lys av konkurransegrunnlaget, se LH-2019-08512 og LB-2013- 64251.
- (33) Partene er uenige om forståelsen av konkurransegrunnlaget, herunder hva dokumentasjonskravet etterspurte. Av konkurransegrunnlaget fremgikk det at tildelingskriteriet «*Totalpris*» skulle dokumenteres med «*[t]ilbudsbrev*» og «*[u]tfylt skjema vedlegg Mengde og kostnadskalkyle*», og at disse utgjorde «*[k]rav/vurderingsgrunnlag*» for kriteriet. Konkurransegrunnlagets tilhørende vedlegg var blant annet to Excel-skjema og «*Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2*», se sakens bakgrunn avsnitt 4. Skjemaet «*Mengde og kostnadskalkyle*» slik dokumentasjonskravet henviste til, eksisterte ikke.
- (34) Excel-skjemaene, et for tomannsboligen og et for tremannsboliger, var fylt ut med bygningsdel (angitt med kode og beskrivelse), underkapittel (angitt med kode og beskrivelse), postnr., beskrivelse, type enhet og mengde. Det var også et eget felt for «*Enhetspris*», og «*Postsum*». Enhetsprisen for de ulike enhetene var ikke oppgitt i Excel-skjemaene. Bilag 3 «*Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2*» inneholdt kapitler for ulike deler av arbeidet. Det var angitt postnr., beskrivelse, og type enhet der det noen steder var angitt antall og noen steder skulle fylles inn antall. Det var også angitt felt for å fylle inn enhetspris og sum. I tillegg skulle kapitelsum opplyses under hvert kapittel, både inklusiv og eksklusiv merverdiavgift. Både Excel-dokumentene og skjemaet «*Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2*» inneholdt altså felt hvor det kunne fylles ut enhetspriser. Sett i sammenheng med det som dokumentasjonskravet etterspurte, fremstod det dermed klart at leverandørene måtte oppgi enhetspriser.
- (35) Klager har delvis fylt ut vedlegget «*Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2*». Klager har inngitt enkelte kapitlpriser og opplysninger om hvilke poster som var inkludert i de ulike kapitlprisene, i tillegg til timepriser for personell og totalpris. Det fremgår likevel av tilbudet at enhetspriser og mengde i vedlegget, i tillegg til at summer under hvert av kapitlene i skjemaet og de fleste kapitlprisene ikke var utfylt. I utgangspunktet utgjør dette da et avvik fra dokumentasjonskravet om å fylle ut enhetspriser.
- (36) Kapittel, postnr. og hvilke enheter som skulle prises var imidlertid ikke det samme i Excel-dokumentene og skjemaet «*Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2*». Eksempelvis var det for vinduer angitt i Excel-arket for tomannsboligen hvilken bygningsdel og underkapittel det aktuelle arbeidet tilhørte, hvilket postnr. arbeidet hadde, og en beskrivelse av arbeidet, inkludert hvilken enhet og mengde det var behov for. I «*Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2*» skulle det fylles ut en rekke kapitler og poster hvor i hvert fall kapittel 3, 4 og 5 kan synes relevant for vinduer. Dette skjemaet inneholdt også kapitler med oppgaver som ikke finnes igjen i Excel-arket.
- (37) Det er ut fra konkurransegrunnlaget derfor uklart hvilke enhetspriser som skulle inngis og hvilken betydning disse skulle ha, herunder særlig hvordan pris skulle fordeles mellom ulike poster og hvilke mengder som eventuelt skulle legges til grunn. De fleste av postene, herunder eksempelvis post 5.01 hvor det skulle inngis en enhetspris på vinduer, kunne

ikke senere brukes til å prise endringsordrer, da tomannsboligen ifølge Excel-arket skulle oppgraderes med ti forskjellige typer vinduer. Tilsvarende hadde sumpostene i 5.04 og 5.05 i «Konkurransegrunnlag Smørvika beskrivelse v.2» ingen praktisk verdi i den utstrekning det kunne utledes at de måtte fylles ut og hvilke kostnader som skulle plasseres der opp mot post 5.01 montering av vinduer.

- (38) Selv om det var klart at enhetspriser skulle inngis, fremstår det likevel uklart hvilke enhetspriser som skulle inngis med de ulike mengdene, og hvilke eventuelle konsekvenser tilbudte enhetspriser og kapittelpriser skulle ha. Etter det opplyste har også flere leverandører inngitt prisene på ulike måter. Etter forskriften § 9-3, kan innklagede gjennomføre dialog med leverandørene, herunder avklaringer. Klagers utfylling av tilbudet skyldes innklagedes uklare konkurransegrunnlag. Uklarheten i kravet til hvilket skjema som skulle fylles ut og hvilke enhetspriser man skulle oppgi, er det innklagede som er ansvarlig for. Av hensyn til denne uklarheten, fremstår det urimelig å skulle avvise klager basert på deres opplysninger uten å foreta en avklaring med klager. Klagenemnda kan dermed ikke se at innklagede kunne avvise uten først å gå i dialog med klager.
- (39) Det forelå dermed en avklaringsplikt for innklagede i form av å gå dialog med klager før innklagede lovlig kunne vurdere avvisning av klagers tilbud.
- (40) Selv om klagers tilbud ikke fullt ut oppfylte innklagedes krav til utfylling, kan klagenemnda uansett ikke se at dette utgjør et vesentlig avvik. I vurderingen av om et avvik er vesentlig, er det av betydning å se til karakteren av kravet det avvikes fra, hvor stort avviket er, hvor viktig forholdet det avvikes fra er, viktigheten av kravet for oppdragsgiver, i hvilken grad avviket er egnet til å forrykke konkurransen, om avviket er egnet til å forrykke risikoen i kontraktsforholdet og i hvilken grad avviket kan prissettes, jf. HR-2025-1098-A, avsnitt 42. Det er den konkrete betydningen av avviket som er det sentrale, jf. LH-2009-45911.
- (41) Det fremgikk klart av konkurransegrunnlaget at enhetspriser skulle medtas i det utfylte skjemaet for å dokumentere tildelingskriteriet «*Totalpris*». Om evalueringen av «*Totalpris*» var det blant annet opplyst at det ville tas hensyn til «*Tilbudspris korrigert for ev. regnefeil*». Om poenggivningen var det sagt at «*Laveste tilbyder i pris vil bli gitt 10 poeng*» og at øvrige tilbud ville gis poeng med bakgrunn i laveste tilbudspris. Dette taler for at det utelukkende var leverandørenes totalpris som skulle være styrende for poenggivningen. Det var imidlertid også opplyst at «*Oppdragsgiver vil gjennomføre en vurdering av omfang som vil danne grunnlaget for priskonsekvensen av tilbudte enhetspriser/kapittelpriser i vedlegg*». Videre skulle det tas hensyn til priskonsekvens av tilbudte enhetspriser og kapittelpriser i vedlegg.
- (42) Slik klagenemnda leser tildelingskriteriet var det totalprisen til leverandørene som skulle danne grunnlaget for evalueringen, og som poenggivningen skulle baseres på. Den manglende utfyllingen av enhets-, og kapittelpriser har dermed ikke hatt betydning for prisevalueringen av tilbudene.
- (43) Klager har også forklart hvordan de forstod konkurransegrunnlaget i tilbudsbrevet, og hvorfor de ikke hadde fylt ut skjemaet slik konkurransegrunnlaget etterspurte. Totalpris ble likevel bekreftet. Om evalueringen av priskriteriet var det opplyst at innklagede ville gjøre en vurdering av «*prisvirkning av ev. forbehold og avvik som ikke er av en karakter som gjør at tilbudet blir avvist*». Dermed ville det tas hensyn til om det var tatt forbehold i tilbudene eller ikke. Klager bekreftet den endelige totalprisen flere steder i sitt tilbud,

både i vedleggene og i tilbudsbrevet. Det var angitt i konkurransegrunnlaget at forbehold skulle fremgå uttrykkelig, se sakens bakgrunn avsnitt 9. Selv om klager hadde tatt forbehold, gjaldt dette forbeholdet fremdriftsplanen og oppstartstidspunkt, ikke totalprisen. Den mangelfulle utfyllingen av enhetsprisene kan ikke ses på som forbehold med mulige innvirkninger på den oppgitte totalprisen. Innklagede kunne dermed legge totalprisen til grunn slik den var ved evalueringen og poengsettingen.

- (44) Anskaffelsen gjaldt en totalentreprisekontrakt der to bygg med leiligheter skulle rehabiliteres. Arbeidene inkluderte etterisolering av yttervegger og kaldtloft, montering av vindsperre og kledning, utskiftning av vinduer, ytterdører og boddører, ny taktekking og ny platting. Leverandørene var forpliktet til å gjennomføre dette arbeidet i henhold til tilbudt totalpris. Utfordringene som de manglende enhetsprisene medfører, vil først og fremst oppstå dersom det foretas endringer under gjennomføringen av kontrakten. Selv om det er klager som bærer risikoen for å gjennomføre kjernen av kontraktsarbeidet til den totale prisen som er oppgitt, vil innklagede bære risikoen for at endringsarbeid kan prises særlig høyt under gjennomføringen av kontrakten. Når det var så uklart hvilke enheter det skulle inngis pris på og med hvilke mengder, kan ikke klagenemnda se at denne risikoforskyvningen i kontraktsforholdet innebærer at avviket, i sum, skal anses som vesentlig.
- (45) Avviket er ikke å anse som vesentlig og innklagede hadde derfor ikke plikt til å avvise klagers tilbud etter forskriften § 9-6. Klagers anførsel fører frem.
- (46) På bakgrunn av det resultatet som klagenemnda har kommet til, tar ikke nemnda stilling til klagers øvrige anførsel.
- (47) Bruddet klagenemnda har konstatert «*kan*» ha virket inn på resultatet i konkurransen. Klagegebyret skal derfor tilbakebetales, jf. klagenemndsforordningen § 13.

Konklusjon:

Østre Toten kommune har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å avvise klagers tilbud fra konkurransen.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Alf Amund Gulsvik

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur